

Journalistens roll

Med boken Svenska Journalister och mina egna erfarenheter som utgångspunkt tänker jag reflektera över undersökningen om varför den sociala representativiteten inom journalistyrket ser ut som den gör.

Branschen består till hälften kvinnor och hälften män år 2011, om man tittar på tabell 2.2 i, vilket egentligen är de enda relevanta siffrorna som överensstämmer med allmänheten. När det kommer till ålder och då tänker jag framförallt på kategorin 29 år eller yngre, som är den minst överensstämmande siffran, tror jag att det handlar om när personer faktiskt börjar definiera sig som journalister. För många krävs det ett eller flera så kallade hundår – en period där man vankar av och an mellan olika jobb och anställningsformer – innan man får ett fast jobb. Men ju högre upp i åldern journalisterna kommer, desto mer erfarenhet samlar de på sig och ju större chans har de till fast anställning. Vilket då borde avspeglade sig i de andra åldersspannen i undersökningen i jämförelse med allmänheten. Mycket riktigt verkar det också vara så.

Går vi vidare till klassbakgrund så är den överlägset största siffran hos allmänheten, arbetarfamiljen, klart underrepresenterad hos journalistkåren. Det drar inte jämnt ut med hela resonemanget om att journalisterna och granskarna ska avspegla samhället som vi lever i. En förklaring kan ha med att yrket blivit alltmer personlighets- och profilinriktat – många journalister är i dag kända namn och varumärken samtidigt som användningen av sociala medier och verktyg används i allt högre utsträckning hos journalister, delvis för att marknadsföra sig själva och delvis för att det finns ett större allmänintresse för personen bakom journalisten – något som rimmar rätt dåligt med en arbetarklassbakgrund? Min uppfattning är åtminstone att yrket har fått en mer elitistisk approach än tidigare.

Gällande att det finns så få journalister med invandrarbakgrund så är det också siffror som är beklämmande. Där tror jag att det handlar mycket om bristen på förebilder. I och med att representativiteten är så pass låg inom journalistkåren, vilka ska då personer med invandrarbakgrund som har journalistdrömmar se upp till? Det handlar väldigt mycket om att hitta någon som man kan se upp till

och som har visat att det är möjligt. Det handlar om att kunna identifiera sig, och om en sådan förebild inte finns, då är det klart att drömmen minskar eller i värsta fall spricker.

När det handlar om var journalisterna är uppväxta, så kommer fler från storstäderna än från mindre orter och landsbygden. Jag tror att det beror på att tidningarna är fler och går bättre, helt enkelt. På mindre orter, där både jobben och tidningarna är färre, finns det nog färre som vill bli journalister. Det handlar om att tro på att man kan lyckas och framtidsutsikten för en som vill bli journalist är betydligt större hos en som växer upp i en storstad. Det finns en större tro med andra och därför tror jag att det anses vara svårare att lyckas som journalist på en mindre ort.

Christopher Grönlund